

Isztván-tuli Hírlap

IV. évfolyam 78. sz.

Debrecen, 1923. április 6. Péntek

Egyes szám ára: 20 K.

A lakásrendelet.

II.

Az ember tragédiájában mondja Madách: nem azért lesz hajnal, mert a kakas kukorékol, hanem azért kukorékol a kakas, mert hajnal van. A lakásrendelet nagy podifikátorai ugyiltszik nem ismerik Madáchot. Ok azt hiszik, hogy akkor virrad fel a konszolidáció hajnala a lakásügyek körül is, ha a rendelet elkukorékolja magát, pedig talán inkább akkor kellene a rendeletnek kukorékolni, amikor a konszolidáció hajnala itt is megvirrad. De hol vagyunk mi ettől is legfőképpen ezen a téren. Az építkezés már esztendő óta szünetel. Magában Debreczenben az utolsó négy esztendő óta talán egyetlen lakással se lett több és ez így van országsszerte sőt a fővárosban is. Ilyen viszonyok között, megkötött létszámú lakások mellett áttérni a szabad forgalomra, egyenesen annyit jelent, mint rászabadítani a meglévő lakásokra az új elemeket, a háboru bizottjait, a konjunktura pocakosait, a duzzadó erszényű új gazdagokat, hogy debreczeniesen szólva kigörjük otthonukból a háboru letörtötteit, a konjunktura áldozatait, akiknek nincs munkában versenyezni a mai szomorú idők boldog hőseivel.

Végünk csak egy példát. Két szobás lakásban él egy betűszedő, vagy egy négy szobásban valamelyik közhivatalnok. Valahogy kiizzadják azt a harmincszoros, illetve ötvenszeres emelést. De az aranjuenzi szép napok az utóbbinál csak 1924 november elsejéig, az előbbinél pedig csak 1925 november elsejéig fognak tartani. Mert akkor megfognak jelenni azok az előbb felsorolt duzzadó erszényű hízottak a háztulajdonosoknál és 40—50, talán 100 százalékkal magasabb ajánlatot fognak tenni arra a két és négy szobás lakásra. A haziur se szent és őrült volna, ha ezt az ajánlatot el ne fogadná. A betűszedő és a tanácsos ur pedig szedheti a sátorfáját. Mint-hogy pedig egyikőjüknek sincs módja ilyen 40—50, vagy 100 százalékos magasabb ajánlatot tenni, vagy meghuzódnak — amennyiben lesz — egy-egy, vagy két szobás lakásban, vagy pedig mehetnek, hogy népies nyelven szóljunk — a pékhez.

És ilyen eset lesz tízezer és százezer. Aki bírja, marja. Lakáshoz csak az fog jutni, akinek meg se kottyan negyven, ötvenezer, százezer korona. Most már nemcsak vagyoniilag, életviszonyaiban lesz hátraszorítva a nincstelen osztály és ne fázzunk a szobá, a proletáriátus, hanem még otthonából is ki lesz űzve, szabad predajaut dobva a gonosz időknek és kaján gyönyörűséggel fogja nézni a háboru alatt szerzett és végeredményben értéktelen vagyton most már nem is a nadrágtalanok, de a lakástalanok szomorú kálváriájárasat.

Mit gondolnak állambölcseink,

hova fog ez vezetni? Azt hiszik, hogy a lakástalanok légióival vissza lehet szerezni Rómát? Azt hiszik, hogy azzal meg lehet a munkásnál gyújtani, a nincstelen intellektüelleknél fokozni a hazaszeretet tüzét, ha ezeket kiszórájuk otthonukból? Vagy talán abban reménykednek, hogy az a meghízott új osztály fog lángoló lelkesedéssel kiállani akár a belső, akár a külső frontra, ha annak ideje eljön? Ok, akik a jólét minden eszközt annak idején a front mögött harácsolták össze? Hova sodródnak majd azok, akiket ezek kivernek otthonukból? Nyíltan megmondjuk. Mindinkább balfele és ami igen félső, talán a legszörnyebb balra. Ki veheti rossz néven, ha ez a nemzetűség szemponjából legkiválóbb osztály elhagyja ideáljait és nyers, materialisztikus szempontok irányítják majd elhatározásait és cselekedeteit a jövőben?

Az új lakásrendelet nehéz követ dobott az eddig se valami rózsás közviszonyainkba. Repül a nehéz kö, ki tudja hol áll meg, ki tudja hol áll meg s kit hogyan talál meg?

Mi attól tartunk, hogy ez a rendelet, ha végrehajtásra kerül, fenekestül fel fog forgatni itt mindent. Valóságos tenyésztalaja az elégedetlenség keltésének ez a tervezet, melynél hatékonyabban semmiféle agitáció és terror se tudná elterelni a suiytottakat a tőkének, a gonosz idők alatt szerzett vagyonnak kényrekedvre kiszolgáltatót áldozatait, a nemzeti gondolatból, a konszolidáció biztosításának munkájától.

Az embernek szinte megáll az esze, hogy lehet ezt a kényes és feltétlenül rendezendő kérdést ilyen kevés hozzáértéssel, a szociális törekvések iránt való ilyen tökéletes szinvaksággal és a nincstelen intelligens osztály iránt való ilyen rideg szivtelenséggel rendezni.

Debreczen gazdái saját használatra nem ültethetnek dohányt.

A város a pénzügyminiszterhez fordul.

Mint ismeretes, a pénzügyminiszter egyik legutóbbi rendelkezésében a községek, továbbá a rendezett tanácsú városok gazdáinak saját használatra 200 darab dohánypalánta ültetésére adott engedélyt, míg a törvényhatósági joggal felruházott szabad királyi városok gazdáit egyszerűen kirekesztették ebből a kedvezményből.

A miniszternek ez az intézkedése szöbe került a városi tanács mai ülésén s Zöld József tanácsnok részletesen ismertette a rendelkezést, melynek sérelmes volta el nem viatható.

Zöld tanácsnok indítványára a tanács elhatározta, hogy táviratot intéz a pénzügyminiszterhez, melyben kéri, hogy a törvényhatóság tagjainak is adják meg azt a kedvezményt, mely szerint a gazdák saját használatukra 200 dohánypalántát ültethetnek. A tanácsnak ez az intézkedése bizonyára nem lesz eredménytelen s így a jogtalanul mellőzött debreceni gazdákön még is részeseülni fog abban a kedvezményben, melyet a pénzügyminiszter eddig csak a községek és a rendezett tanácsú városok gazdáinak adott meg.

Óriási felháborodást váltott ki Butkiewicz prelátus kivégzése

Dramai részletek a szovjetbíróóság tárgyalásából.

London, április 4. (Reuter.) Mint a lapok Varsóból jelentik, Butkiewicz prelátus kivégzése miatt Varsóban azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy megszakítják a diplomáciai viszonyt Oroszországgal.

Róma, április 5. Butkiewicz prelátus kivégzésének híre lesulytó hatást tett a Vatikánban. Az egész olasz sajtó fel van háborodva. Az Osservatore Romano rendkívül elitélő hangon ír e kegyetlenségről. Még az Avanti is sajnálja az orosz hatóságok e lépését, amelyben védtelen emberekkel szemben elkövetett erőszakosságot lát.

London, április 5. A szovjet kormány az angol kormány jegyzékére adott kihívó válaszárol az Evening Standard azt mondja, hogy az orosz kormány magatartása annál meglepőbb, mivel mindenkinek emlékeztetésben vannak még Kraszin legutóbbi beszédei, amelyekben a nyugati államokkal való szorosabb gazdasági kapcsolatot sürgettek. Ez a magatartás legfeljebb abban leli magyarázatát, hogy a bolsevisták kálhóns gyűlölettel viselkednek a katolikus egyház iránt. Eveken át sohasem mulasztottak el egyetlen

egy alkalmat sem arra, hogy a vatikánt inzultálják és megcsalják. A pápa most be fogja látni, hogy tárgyalásai az orosz kormánnyal teljesen kárbaveszettek.

Varsó, ápr. 5. A lengyel lapok moszkvai tudósítói részleteket jelentenek a kivégzett Butkiewicz prelátusnak a szovjet törvényszék előtt mondott védő beszédéből. Butkiewicz a következőket mondta:

— Céltom csak az egyház védelme volt. A kormánnyal szembe szállni távol állott tőlem. A kormány szemében azonban az egyház védelme a kormány provokálásával egyet jelentett. Titkoe társaságot nem alkottunk, a mi szervezetünk azonos az egész világ katolikus egyházával. Erre bizonyítékaink az üléseink jegyzőkönyvei.

Az államügyész ezekkel a szavakkal szakította félbe a prátust:

— Ez a pap hazudik!

Butkiewicz így folytatta:

— Nem vagyok összeszkülvő, nem is vagyok összeszküvés vezetője. Amit, mint a Szent Erzsébet egyházközség feje cselekedtem, mindössze annyi, hogy két gimnáziumot és egy ipariskolát tartottam fent, ahol munkásgyermekeket tanítottunk és ételmeztünk.

A lap jelentése kiemeli, hogy a vád főalapja egy üdvözítő távirat volt, amelyet Butkiewicz 1918-ban a lengyel kormány megalakulása idején a kormányhoz intézett. Ennek a táviratnak alapján a szovjet törvényszék a prátust külföldi politikai ügynökköszködéssel és kémkedéssel vádolta.

Módosítják a lakásrendeletet.

Budapest, április 5. Beavatott helyről vett értesülés szerint Bethlen István gróf miniszterelnök, aki a lakásrendelet egész anyagát tanulmány tárgyává tette, a drágasági bizottság vitájának keretében szintén fel fog szólni.

A lakásrendelet egyébként még nincs végleges formába öntve és meg van a lehetőség arra, hogy megfelelő módosítások eszközölhetők legyenek.

A drágasági bizottság ma délutáni ülése fokozott érdeklődés mellett fog lefolyni.

A bizottsági megvitatás során — mint értesülünk — a lakásügy rendezéséről szóló ridetlet uira a minisztertanács megvitatása alá került. Kormányparti körökből vett információk szerint némi módosítások fognak rajta történni, főként a felmondási jogkörnek szabályozása körül,

amelyet exponáltan fognak függővé tenni az építkezések megindításától

és a lakáshiány fokozatos megszüntetésétől.

A közigazgatási reform erősen belenyul a városok és megyék autonómiájába

„Kisgyűlések” lesznek. — A polgármestert, alispánt kinevezik. — Nem a tanács szűnik meg, hanem csak a jogköre. — A tervezet ellen erős küzdelem indul.

A közigazgatás régóta ígért reformja ugyiltszik most végre pozitív formában szönyegre kerül. A belügyminiszter a reformtervezetet „szigorúan hízalmas” két titkos pecsét alatt küldte meg a megyei és városi közigazgatás fejeinek, hogy tanulmányozzák s aztán a közeli napokban öszaduló főispán-, alispán-, polgármester-értekezleten fejtsék ki vele szemben álláspontjukat.

A tervezet mindenekelőtt a vármegyei autonómia legfontosabb intéző szerveinek, a törvényhatósági bizottságnak öszzetételét változtatja meg.

A vármegyében kiszélesítik a villizmust, addig a városokban az egyenes választás szélesedik ki.

Mert a tervezet szerint itt a törvényhatósági bizottság tagjainak kétharmadát választják az öszvés választók és a har-

madik harmadát is választanak a legtöbb adót fizetők közül a legtöbb adót fizetők, tehát nem a vagyoni viszonyok alakulása szerint kerülnek a pénzes polgárok a városi parlamentbe.

Uj intézkedés a törvénytervezetnek az a szakasza, amely a „konkrét ügyek” intézése végett életre szólítja

a vármegyei kisgyűlés intézményét, míg a közgyűlés hatáskörébe ezental csak a fontosabb szervezeti és szabályrendelet alkotási jog tartozik.

A városnál viszont gyökeres pítás lenne, hogy

a tanács jogköre megszűnik a törvényhatósági városokban és a hármes kijelölés alapján kinevezett polgármesterre száll át a városi tanács által gyakorolt jogkör. Életgyógyilani tagjai lesznek a váso-

sok törvényhatósági bizottságának is a tervezet szerint ugyanolyan arányban, mint a megyebizottságoknak: 48

a városi közgyűlések mellett szintén lesznek kisgyűlések, ugyanazzal a hatáskörrel, mint a vármegyében.

A kisgyűlés összetételére nézve is ugyanazon elvek lennének irányadók, melyek a vármegyénél.

Renkívül érdekesek a tisztviselők kinevezését behozó rendszerre vonatkozó tervezetek.

A vármegyei bizottság ugyanis a reformtervezet szerint elveszti egyik legfontosabb jogát, mert a vármegyei tisztviselők többé nem a megyebizottsági választásokból fogják kikérülni: hanem kinevezés után jutnak állásukhoz.

A választási rendszer helyettesítése a kinevezési rendszerrel igen nagy fordulatot jelent a vármegyei életében, hiszen a tisztviselőválasztás joga és gyakorlata az évszázadok hosszú sorára nyulik vissza. A jövőben csupán egy tisztviselő állást

fog választás után betölteni a megyebizottság: a tiszti főgyűlést.

A kinevezési rendszer a megyei városok életében, így Debreczenben is, nem lép életbe ilyen teljes formában.

Itt csupán a polgármestert nevezi ki az államfő a képviselőtestület három jelöltje közül, míg a tanácsnokokat tovább is a városi közgyűlés választja.

Viszont a városi tanács hatósági jogköré megszűnik és a városi tanács által gyakorolt hatósági jogok a jövőben a kinevezett polgármesterre szállanak át, míg a tanácsnokok csupán javaslatokat foghatnak kidolgozni és ezek fölött a döntés jogát a polgármester gyakorolja majd, nem pedig a tanácsulés. Ez azt jelenti, hogy a hatósági jogok gyakorlásával összekötött állásokat zsebtul, kivétel nélkül, kinevezés után fogják betölteni.

Ez a törvénytervezet, mint látható, erősen belenyúl a városok és megyék autonómiájába, ezért éles küzdelem fogja követni a törvényjavaslat benyújtását.

A horvátok megtagadták Szerbiát.

Forradalmi állapotok Horvátországban.

Zágráb, április 5. Jugoszláviában Radics a horvát parasztervezet, Korosetz és Pahoval lépett szövetségre, a választásokon nyert nagy erdejével kétségessé tette Pasicsek centralista utalmának fennmaradását, úgy hogy a legutolsó híradások szerint újabb választásokra lehet kilátás Szerbiában.

Jugoszláviából ma ide érkezett lapok egészen lepletellenül írják az ottani eseményekről. Leírják azt a megdöbbentést, amely az autonomistáknak Radicsnak és a vele egyesült Korosetznek és Pabonak hűségét alatt nyilvánosságra hozott hét pontból álló rezolúciója kellett.

A rezolúció egyenesen megtagadja Horvátországnak és a hozzá tartozó Bosznia-Hercegovinának, Montenegrónak, Magyarországtól elrabolt Vajdaságnak, legitím egységét

A helyzet különösen Horvátországban egyenesen forradalmi.

A ma érkezett hírek megerősítik azt, hogy egész Horvátországban megbízható szerbiai katonasággal cserélik fel a helyőrségeket és hűsvét óta a szerb vasuti vonalak valóságos háborús képet mutatnak.

Egymást követik a katonasággal megrakott vonatok. Eddig még a választások megsemmisítésére sem határozta el magát Pasic, attól félvén, hogy az erőszakos választások Horvátországot közelebb viszik a forradalomhoz, mint őt a győzelemhez.

A közeli napok fogják ezt eldönteni. Nagyon valószínű, hogy Radicsék erőszakos letörésére

Horvátország forradalmi lángbaborulása lesz a felelet.

Félmilliódos fizetésképtelenség a tőzsdén.

Budapest, április 5. A tőzsdéi fizetésképtelenségekről szóló hírek egyre több nevet vehetnek felszínre. Legutóbb Hirtenstein tőzsdébizományos cég jutott fizetési nehézségek közé. Hirtenstein bukása nagy hullámokat vetett a tőzsdén, mert Hirtensteinnek 120 kisebb bizományi cég állt összekötésben és nem lehetetlen, hogy a cég

bukása ezeket is magával rántja. A bukott céggel szemben fél millió korona értékű követelést jelentettek be. Több magánember csodás, sikkasztás és hűtlen kezelés miatt jejjelentést tett Hirtenstein ellen.

A rendőrség elrendelte Hirtenstein őrizetbe vételét, de Hirtenstein eltűnt a fővárosból.

A román királyi család állítólag elmezekült.

Debreczen, április 5. Egy közvetlenül Bukarestből érkezett előkelő urtól nyert információk szerint Romániában a hangulat igen izgatott. Megbízható értesülés szerint a román hajók legénysége a hajókat elhagyta. A királyi család állítólag már nincs Romániában. A katonaság és a rendőrség a legnagyobb erőfeszítéseket teszi a rend

fenntartására, azonban ezen igyekezete nagy nehézségekbe ütközik. Az fizeteket a városokban bezárták, mivel fosztogatásoktól tartanak. — Nagyobb méretű zavargásokról hír még nem érkezett, de tekintettel a túlfűtött hangulatra, minden valószínűség szerint ez is be fog következni.

Borzalmas szerencsétlenség a Stern-féle ketegységben.

A lendítő kerék elkaptott egy munkást.

Ma reggel borzalmas szerencsétlenség történt a Mester-utca végén levő Stern-féle ketegységben. Alig hogy elkezdtek a munkát, Szabó László 21 éves Beilegelő 481. szám alatti lakos, gyármunkás, a gépek között foglalatostkodott. Epen az egyik nagy 2 és fél méteres lendítő kereket akarta megolajozni, mikor a kerék küllői elkapták, négyszer körülforgatták, majd messzire elrepítették.

A munkateremben nagy pánik támadt. Munkástársai a vérben fetrengő eszméletlen állapotban levő munkást bevitték a munkavezetői szobába, ahol nyugágyra fektették

és értesítették a mentőket. A mentők kevéssel ezután a helyszínen megjelentek, a borzalmasan megsérült munkást első segélybe részesítvén, beszállították a sebészeti klinikára.

Az esetből kifolyólag a rendőrség vizsgálatot indított. A vizsgálat során kiderült, hogy a lendítő kerék Szabó László fejét, karját és vállpercét nagyon súlyosan megsértette s ezenkívül az esés következtében még belső sérüléseket is szenvedett.

Szabó László kihalgatását a rendőrség még nem ejthette meg, mivel eszméletlen állapotban van.

Utóléte a faraók atka.

Tutankhamensirjának felfedezője is meghalt.

Angliában és a művelt Nyugaton különös babonákat járnak az egyiptomi faraók sirjához. Két régi papirus-leleten ugyanis, melyet a faraók sirjában találtak, állítólag olyan kijelentéseket olvastak, hogy aki a babonás hitet egy újabb tragikus eset még inkább alátámasztja. A híres Tutankhamen

faraó sirböltőjének megdöntője, Carnarvon lord nemrégiben tüdőgyulladásba esett, amely egy légycsípés okozta vérmérgezés nyomán lépett fel. Az angolok már akkor is azt beszélték, hogy a tudós lordot utóléte Tutankhamen atka. Most aztán az egyik kátról távtrát azt jelenti, hogy Carnarvon lord Kátróban tüdőgyulladásban meghalt. Ez a haláleset természetesen rendkívül megdöbbentette azokat a babonás embereket, akik az egyiptomi néphit szerint most bizonyára szintén azt hiszik, hogy Carnarvont a Tutankhamen atka érte utól.

Megkezdik a tisztviselők létszámredukcióját.

Ethocsájtják a B. listásokat. — Széleskörű elbocsátások lesznek

Budapest, apr. 5. Még áprilisben végrehajtják az állami tisztviselők létszámcsökkentését. A miniszterelnök nyilatkozata szerint ugyanis április 15-ét követő napokban

valamennyi B. listára helyezett tisztviselőt értesíteni fogják a ról, hogy október 1-én elbocsájtják az állam szolgálatából.

Igyekezenek tehát más téren elhelyezkedni. A miniszteriumokban lázasan folyik a munka és a tanácskozáson valamint a rendeletekben készílik elő a tisztviselők egyrészt elbocsátását. Eszerint mindenekelőtt nyugdíjba küldik azokat, akiket fegyelmi uton bármilyen címen bármilyen fokozat elítéltek, azután következnek azok, akik vagyoni viszonyuknál fogva meg tudnak élni akkor is ha az aktív állami szolgálatból elbocsájtják őket. Ezeket két csoportra osztották. Elsősorban azok jönnek kombinációba, akik már majdnem kitölték szolgálati évüket, másodszor akik még nincsenek öt éve az állam szolgálatában.

A létszám csökkentésével együtt jár a felesleges állami hivatalok és intézmények megszüntetése is.

A kultuszminiszteriumba a főigazgató bevonásával két héttel ezelőtti értekezlet volt, amelyen megállapodtak abban, hogy 16 állami középiskolát a jövő tanévtől meg fognak szüntetni. Ezeknél a középiskoláknál az alkalmazotti tanterveket oda osztották be szolgálatáért, ahol a B. listára helyezése következtében tanárihány állna be.

Ennek az áthelyezésnek azonban igen nagy akadályai a lakáshány. Ezen érdek, de szokatlan módon akarnak segíteni. Ki akarják mondani, hogy a fegyelmi ítélet alapján elbocsátott tanár lakása elreklválható, a helyébe alköltő őt tanár részére.

Molttest a „Fehérlo”-szállodában.

Öngyilkosság vagy gyilkosság. — Különös szerelmi dráma. Az ismeretlen gyilkos ismeretlen áldozata. — A rendőrség széles körű nyomozást indított.

Megrázó gyilkosság történt ma, csütörtök délután fél 3 órakor a Hunyadi-utcai Fehérlo szállóban. Még nem lehetett megállapítani, hogy öngyilkosság, vagy gyilkosság történt-e, amolyan azonban bizonyos, hogy ennek a különös tragédiának egy szerelmi viszony volt az alapmotívuma.

A megrázó tragédiáról az alábbiakban számolunk be.

Ma reggel 9 óra tájban egy 18-20 éves leány és egy husz évesnek látszó fiatal ember lépett be a Fehérlo ivószobájába. Itt leültek és bort rendeltek. Déltűn 2 óráig tartózkodtak az ivóban s csöndes borozás közben beszélgettek.

Két óra tájban felálltak és kinyitatták a 4. számú szobát. Mindketlen bementek s az ajtót magukra zárták. Negyven perccel ezután

egy hatalmas revorverdörrenés hallatszott a szoba felől, majd heves ajtócsapdosás zúgott végig a folyosón, aztán újra csend lett.

A revolverlövést Bálint Lajos pincér hallotta meg először, aki a szálló tulajdonosával és a szobaasszonnyal rohant be a 4. számú szobába. Amikor az ajtót kinyitották, vértagyasztó látvány tárult elébük.

A szoba ugyanis teljesen fel volt dűlva s az ágy n halotthalványan, élettelenül feküdt az ismeretlen fiatalember.

A golyó a gyomrát fúrta keresztül s azonnali halált okozott. Barátnője azonban már nem volt a szobában. Valószínű, hogy a lövés után azonnal eltávozott s ő volt az, aki az ajtót becsapta.

A rendőrség azonnal kiszállt a helyszíre. A szerencsétlen fiatal ember zsebében egy Szabó István névre szóló munkakönyvet, 2 fényképet és 3 levelet találtak. Az egyik levél női írással volt írva és Mocsar Sándor Árpád-tér 4. szám alá szólott. E levélben egy Juliska nevű leány a szüleiktől búcsúzik s azt írja, hogy a kedvesével együtt öngyilkos lesz. A másik levél Ács Géza Degenfeld-téri lakosnak volt címezve. Ez „Tibor és Juliska” aláírással volt ellátva, melyben mind a két levélíró bejelenti azt, hogy megakarnak válni az élettől. A harmadik levél tartalmát Greczkó Sándor ügyeletes rendőrfogalmazó a nyomozás érdekében nem közölhette a sajtóval.

Dr. Tamássy Géza orvos megdallapítása szerint a szerencsétlen fiatalember 2 óra 35 perckor halt meg belső vérzés következtében.

A rendőrség egyébként azonnal bevezette a nyomozást, de lapunk zártáig nem sikerült megállapítani a két ismeretlen egyén kilétét. Nagy a valószínűsége annak, hogy gyilkosság történt s a gyilkos a nyomtatuln eltűnt leány. Ez azonban még nem pozitívum s most a rendőrség erőiesen nyomoz az ismeretlen leány után.

Budapest 12 és egynegyed.

Zürichi zárlat.

Berlin 257. Holland 21345. Newyork 543. London 2535. Paris 3555. Milánó 2707. Prága 1617 és fél. Budapest 12 és egy-negyed. Zágráb 540. Varsó 130. Bécs 76 és fél. Osztrák bélyegzet 78.

Ferencvárosi sestszvásár.

Szabadvásári maradvány 365, felhajtás 808. Árak: zsirsértés, fiatal könnyű 900—1140, nehéz 1060—350. Zárt vásáron nem volt üzlet.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde a forgalom gabonában élénk volt. A többi cikkben az irányzat csendes. A lisztpiacon nem volt üzlet.

Hivatalos árak: Buza 76 kg. tiszavidéki 18,600—800, egyébb 18,400—600, 78 kg. 18,800—900, egyébb 18,600—800, rozs 11,800—12,000, takarmány árpa 10,400—800, sör árpa 11,000—12,000, zab 13,800—14000, tengeri 10,000—300, korpa 6000—50.

Bérmozgalmak Debreczenben

A cipész segédek buzavaltú egyezségezt kötötték.

A mulakatosok sztrájkba léptek jelentette a Tiszintuli Hirlap, hogy a debreceni cipész ipari munkások hetekkel ezelőtt bérmozgalmat indítottak. A hosszas békéltető tárgyalásoknak aztán tegnapra az lett az eredménye, hogy a munkások és a munkaadók között békés megegyezés jött létre. A megegyezés szerint a munkások 35 százalék beremelésben részesülnek azzal a kikötéssel, hogy ez a megegyezés 1923. évi április 1-től számított 6 heti

A só ára.

A m. kir. pénzügyminiszter ur rendelete alapján a hatósági só árát folyó évi apr. 1-től a m. kir. pénzügyigazgatósággal egyetértőleg a következőképen állapított meg:

Egy mm-át meghaladó mennyiségben Svazia Károly és Társa valamint Hong Emil sónyakkereskedők raktárában száék nélkül átvéve kg-ként: Darabos (alak) só 73— kor., Darált só 73— kor. Esetleg szákhaszalát a felek között szabad megegyezés tárgyat képezi, a nyakkereskedő használati díj címén kilogrammonként 2— koronát számíthat fel.

Közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban csomagolás nélkül minden kereskedésben, hol hatósági só árusítás van kg-ként: Darabos (alak) só 81— kor. Darált só 81— kor.

Vásárló kívánságára kereskedő köteles a só papírcsokban csomagolva kiszolgáltatni, a csomagoló anyagért egy kg-ig minden mennyiség 4— korona, további minden megkezdett kg. után ugyanannyi 2— kor. számíthat fel. Zöld s. k. tanácsnok.

A SAROKBAN

Breitbartról a lengyel-zei... ról, ki úgy fordéli a vasakat, mint a dió a mogyorót, vastag láncokat harapdál és ebédel — hasábokat írnak a pesti lapov. Elsőrangú politikai kérdés-e vált, hogy beengedik-e Breitbartot, vagy nem. Sokkal fontosabb lett ez a kérdés, mint a lakásrendele, vagy akár a pénzügyi helyzet. Közben egymásra születnek a Breitbart viccek. Ilyenek:

— Mégis be kellene engedni ezt a Breitbartot. Az árakat már csak ő tudná emelni.

A másik Breitbart vicc: — Ugy sem jöhete Breitbart, mert eltört a karja. A szerencsétlen ugyanis el akarta emelni az osztrák koronát.

— Az étterem szarkái. Ábrahám Vince a máv. I-II. osztályú éttermek főpincere feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek az étterem tulajdonát képező evészközökből 70 pár kést és villát és 7 darab alpacha ezüst tálcát, mintegy 80-100 ezer korona értékben elloptak. A feljelentés alapján a rendőrség nyomozást indított. A bevezetett nyomozás szerint a nagyarányú lopást a helyzettel ismerős egyének követelték el. Így a nyomozást ebbe az irányba terelték.

— Belecsapott az ökör a szemébe. Potor Márton 50 éves béres a napokban Czukor Márton nyirábrányi földirtokos birtokán négy ökörral szántogatott. Munkájában az egyik ökör Potor Márton balszemébe döfött. A súlyosan megsérült bérest a szántón dolgozók beszállították a Czukor Márton-féle tanárra, ahonnan tegnap beszállították a debreceni szemészeti klinikára.

— Baleset az utcán. Tegnap délután Szabó Géza Timár utca 15. szám alatti lakos a Szent Ann-utcán át lakása felé igyekezett. Közben az utcán megbotlott és bal keze csúszóját kifecamította. Sérülésével a közelben posztoló rendőr lakására haza segítette.

Krisztus film Urániában.

— Leforrázott gyermek. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Hajdú-böszörményben. Kovács Gusztávné hajdú-böszörményi lakos tegnap korán reggel felkelt, hogy kenyeret süssön. Az anyával felkelt az alig 1 éves Gusztáv nevű gyermek is. Kovácsné a gyermeket a tűzhely mellé ültette, amelyen egy nagy fazékban a dagasztáshoz szükséges vizet forralt. A kis Gusztáv nyugodtan játszott, egy óvatlan pillanatban azonban magára rántotta a forró vízzel telt fazekat és borzalmas égési sebeket szenvedett, amelybe pár óra múlva belehalt. A vizsgálat megindult.

— Öngyilkos gazdálkodó. André Sándor 68 éves hajdú-böszörményi gazdálkodó ma reggelre felakasztotta magát. A nyomozás megállapította, hogy az öngyilkos gazdálkodó már több mint 10 éves gyógyíthatatlan idegbanban szenved és már több ízben próbálta meg az öngyilkosságot.

Krisztus film Urániában.

— Még a klub képeit is ellopták. A DTE vezetősége feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek a DTE Bika szállóban levő Clubházának képeit mintegy 7 ezer korona értékben ellopják. A feljelentés alapján a rendőrség ebben az ügyben nyomozást indított.

— Husvéti tojások, nyulak, Gerbeaud Floris desszertek legnagyobb választékban Hungaria Csemegetzletben, Piac-u. 85.

— Nem érdemes ruhavarratással mérlegelni, sokkal jobban jön ki, ha megvásárolja készen a Rózsa-áruházban.

Husvétillatszerek, inomabb parfümök, egyéb kozmetikai különlegességek viszonteladóknak kizárólag a legolcsóbb napi árban kaphatók Dr. Székelyi Árpád vegyszertári gyárában Péterfia-utca 46. szám. Postai szétküldés naponta.

KALAP ujdonságok FRANK EDÉNÉL

663 háborús igényvel bírót juttatnak földhöz Debrecenben.

Jelentés a mezőgazdasági állapotokról.

A városi gazdasági felügyelőség főnöke, Sargóth Jenő főfelügyelő a közigazgatási bizottságnak ma teszi meg jelentését Debrecen mezőgazdasági állapotára vonatkozólag március hónapról.

A jelentés szerint az időjárás március hó folyamán a külső mezőgazdasági munkálatok végzésére a legkedvezőbb volt. A zab és árpa vetése legnagyobb részt befejezést nyert. A korai vetések egyenletesen kelnek. Az őszi kalászosok hiba nélkül teleltek át és jól kalászosodnak.

A hó utolsó napján az enyhe időjárás hidegre fordult, erős éjszeli fagy lépett fel, mely 7 C fokra süllyedt s így a korai virágzó gyümölcsfákban (barack, mandula) nagy károkat okozott.

A mesterséges takarmányok, rétek és

legelőik fejlődésükben igen vissza vannak maradva.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság által a hadiözvegyek, hadirokkantak, hadiárva, arany és ezüst vitézségi érmeseknek földhöz juttatás céljából elrendelt megváltási eljárást a tárgyaló bizottság megkezdte. Jelentkezett az összeírás szerint: Hadirokkant 461, hadiözvegy 287, hadiárva 3, arany, ezüst vitézségi érme 147, összesen 898 egyén.

A tárgyaló bizottság törölt 109 hadirokkantát, 115 hadiözvegyt és 11 vitézségi érmet, vagyis 235 egyént.

Igy a földhöz juttatandók száma az alábbi: Hadirokkant 352, hadiözvegy 172, hadiárva 3, arany, ezüst vitézségi érme 136, összesen 663 egyén.

A debreceni rendőrség átadott a románoknak egy veszedelmes betörő

A debreceni kir. törvényszék különböző lopások és betörések miatt még a múlt év végén Móza Gyula 19 éves Aranyos-Tordai születésű román állampolgárt 6 hónapi börtönrre és az ország területéről való örökös kiállításra ítélte.

Móza Gyula a 6 hónapi börtönbüntetését a debreceni ügyészség fogházában felelte, úgy, hogy büntetése a napokban talett ki. Móza Gyulát tegnap a kir. ügyészség fogházából átkísérték a rend-

őrségre, hogy a rendőrség a jogerős bíró ítéletében foglalt kitoloncolását fogantartsíthassa. A betörő az éjszakát a rendőrségi fogdában töltötte. Onnan ma reggel egy rendőri készütség a nyirábrányi vónattal a határhoz szállították, hogy ott a magyar hatóságok Móza Gyulát a román hatóságoknak átadhassák.

A betörő átadása ma délben már meg is történt.

Első fizetésrendezés buzavallata alapján.

A városi tanács buzaparítás alapján állapítja meg a Világítási Vállalat alkalmazottainak fizetését.

A Világítási Vállalat alkalmazottjai és munkásai a folyton növekvő drágaságra való tekintettel nagyobb arányú fizetésemelés iránti kérelemmel fordultak a városi tanács elé.

Kérlik továbbá, hogy a munkabér, illetve a fizetés a buza árával automatikusan emeltessek.

Eddig a szakmunkások órábérére 162 korona körül mozgott, a napszamosok órábérére pedig 110 korona körül. Ezenfelül minden egy gyermeknél több gyermek után óránként 1250 koronát kapott az illető munkás.

Hosszabb vita után a városi tanács a mai ülésén a különböző szakmunkások órábéréit 132-191-10 koronára, a napszamosok órábéréit pedig 94-52-118-44 koronára emelte fel, az irodai alkalmazottak pedig 43 és fél százalékos fizetésemelést kaptak. Alttaliban tehát a Világítási Vállalat ideiglenes alkalmazottjainak és munkásainak bére 40-60 százalékkal emelkedett.

Kimondotta a tanács, hogy ezután az óráberek, illetve

a fizetések mindenkor az előző havi buzaparítás átlagának arányában emelkednek

és pedig oly módon, hogy a mostani buzaár tekintendő az újonnan megállapított fizetés alapjául.

Ezzel a határozattal a városi tanács megadta az első impulzust arra, hogy az alkalmazottak fizetésemelése a jövőben a méltányosság alapján rendeztesse. Igen jó volna, ha a magánvállalatok és

maga az állam is követnék a debreceni városi tanács példáját, mely mégis csak biztosabb alapokra helyezi azoknak a tisztviselőknek megélhetését, akik a lehetetlen gazdasági viszonyok következtében a legnagyobb nehézségekkel küzdenek.

Felelős szerkesztő: Palfy József. Kiadó Tiszántuli Hírlap Könyv- és Lapkiadó Vállalat R-T. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Batthyányi-utca 6. — Telefon: 7-89. Nyomda: Varga-utca 5. sz. — Telefon: 7-83

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora: Csütörtökön A kék frakk. (Bohózat újd.) Pénteken A kék frakk. Szombaton Bőregér. (Operett repriz) Vasárnap délután Pillangó főhadnagy. Este A kék frakk.

A színházi iroda hírei:

Még csak ma és holnap megy bérletes előadásban A kék frakk. Okvetlenül nézze meg mindenki, aki egy estén át kacagni akar!

Bőregér. Strauss János klasszikus operettjét szombaton újítják fel elsőrangú szereposztásban. Jegyelővet!

Apollo-mozgó.

Edmond Rostand világhírű Cyrano de Bergerac című drámája nyomán készült a Cyrano csókja című nyomat dráma, játszik a parisi Oeon művészei, a főszerepben Soave Gallone. Csütörtökön mutatja be az Apollo.

Uránia-mozgó.

Pazar, pompás fenségségben látható Krisztus élete, halála, feltámadása, a kinematográfia valóságos műremeke, minden jelenete gyönyörű festmény. Pénteken utoljára. Jön Harry Piet!

Vigszínház-mozgó.

Vigszínházban Babaraha Cecile de Mille párianiul szép drámája utoljára. Pénteken Letört bimbók Griffith legszébb alkotása, melyről a Jövőrosi lapok hasabos dicséretet írtak.

Birkózás. Felkérjtek a DVSC birkózó szakosztály tagjait, hogy folyó hó 8-án vasárnap este 8 órára a Petőfi tér 7. szám alatti (Uzonyi-téle) vendéglőben okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: A szakosztály tisztikarának megválasztása.

Két gyilkos kivégzése.

Kaposvár, április 4. Orsós Márton és Kutonya János cigányok 1921 szeptember 19-ől 20-ra virradó éjjel Nygyabonyra községben László Jánost családjával együtt lemészárolták.

A kaposvári kir. törvényszék mindkét gyilkost kötéltáltali halálra ítélte az 1922 május 5-én tartott tárgyaláson. Az ítélet az összes felelősségi fórumok jóváhagyták, a kegyelmi kérvényt pedig a kormányzó elutasította.

Az ítéletet a mai napon hajtották végre a törvényszék fogházának udvarán.

Figyelem!

Van szerencsém a vidéki közönségnek becses figyelmébe ajánlani, hogy Debreczenben, a

Hunyadi-utca 14. sz. alatt megnyitottam a villanyerőre berendezett mű és homoru kőszörüldémet.

Elvállalok oltót, kést és borotvaszítót, hajválogógép kőszörülését. Rostáron tartok angol, svéd, zollingeni acéláru.

Kérném a közönség becses pártfogását, teljes tisztelettel:

Paczauer László műköszörüs.

Külföldi Kovács közzén Ratoria búkkfaszén Vagott tűzifát kicsinyben és vagontételben szállít Gabányi Sándor utóda Csapó-utca 28. Telefon: 4-49

FELDHEIM IMRE POSZTÓHÁZ KOSSUTH-UTCA 6. SZÁM ALATT még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely.

APRÓ HIRDETÉSEK

Cipők olcsón, jó kivitelben beszerezhetők Glück Miklós cipőraktárban Hatvan-u. 70. Ferfi, női és gyermek cipők nagy választékban. Menekülteknek, tisztviselőknél árengedmeny. Aranyat, ezüstöt, briliánsat, zalogcedulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály Hatvan-u. 2. I. emelet. Debreczenszky István kárpitos és díszítő Háköz 8. Kész hecserek, díványok, Schöber-ágy, matracok készen kaphatók Bőrgarnitúrák átdolgozását és festését szakaserrőn készíti. Ölmot veszünk Varga-utca 5. Nyomda.

Paczett (püspöki palota.) Ró-lám árai: 30 korona magnak adagia, fogh.gyma 95, dughagyma 20, vöröshagyma makói 90, petrezselyemmag 1500, sárgarépmag 2000, karamag 4000, ricinus 400, kapható rézgálc, raffia, akácfa mag. Glédichia növénynek való mag mindenté e virág mag. Veszék szobai dísz zöld növényeket, virág cserpeket. Zöld-ég félek, gyümölcsök és más kerti termények vétele és eladása. Butorozott szoba kon, ha használatlalt kiadó Csap-u. 19. sz.

Veszék fehéreneműeket, selymeket, paplanokat, szőnyeget, garnitúrákat, butort. Kaiser Piac-u. 7. „Elektra“ villamosági és erőátviteli vállalat Debrecen, Hatvan-utca 2. Telefon 895. Bözendorfer zongora és egy nagy ezüst tálca eladó. Cim a kiadóban. 4 szobás, teljes kényelmet biztosító a ref. főgimn. közelében fekvő lakásomat elcserélném megfelelő kerti lakással. Cim a kiadóban. Kötőt veszek, esetleg tojós tyukkal cserélk. Libakert, Viola-utca 22.